

Undervisningsfag:	Økonomi/politik
Emne:	ETF'er forklaret på en enkel måde
Målgruppe/niveau:	Alle elever fra 16 år
Kompetencer/læringsmål:	• Eleverne lærer om forskellige former for investering • Eleverne tilegner sig evnen til at vurdere pengeinvesteringer på et grundlæggende niveau. • Eleverne kan oprette en depotkonto med hjælp
Form af materialet: ○ En film ○ En PP ○ Et spil ○ Beskrivelse af en temadag/en e-/uge ○ Undervisningsplan(er) for undervisningen ○ Specifikke opgaver ○ Projekt opgave(r) ○ Min. 15 minutters arbejde for en elev/studerende/deltager	En PP – findes i bilaget
Tid, eleven/klassen skal bruge	90 minutter
Diskuterede SDG'er, om muligt også uddannelsesperspektivet	SDG 1 – Ingen fattigdom – alle elever skal sættes i stand til at tænke over deres alderspension.
Ansvarlig skole	BBZ Schleswig

1. Kort beskrivelse af undervisningssekvensen og undervisningstimen

1.1 Emne for undervisningsenheden og undervisningstimen

Undervisningsenheden "Grundlæggende om investering og pensionsopsparing" giver elever fra 16 år grundlæggende viden om økonomisk forsikring og forskellige investeringsformer. I den viste undervisningstime er fokus på introduktionen til ETF'er (Exchange Traded Funds). Eleverne lærer om ETF'ers funktionsmåde, muligheder og risici og omsætter denne viden i praksis i et legende planspil. Målet er, at eleverne reflekterer over deres fremtidige rolle som ansvarlige investorer og udvikler en grundlæggende forståelse for langsigtet formueopbygning.

1.2 Forhold til faglige krav og læseplansmæssige retningslinjer

Undervisningsemnet hører under faget økonomi/politik. Ifølge rammeplanen skal eleverne blive i stand til at:

- genkende økonomiske sammenhænge
- at træffe velinformerede økonomiske beslutninger
- at leve et ansvarligt liv.

Emnet "ETF'er forklaret på en enkel måde" kan inddeles i følgende områder:

- Finansiell kompetence og forbrugeroplysning,
- økonomiske beslutningsprocesser,
- privat forsikring og sikkerhedssystemer.

Eleverne reflekterer over risici og muligheder ved pengeinvesteringer og erkender betydningen af finansiell selvbestemmelse.

1.3 Integration i den løbende undervisningsenhed

Lektionen er tilrettelagt som en enkeltstående lektion og giver eleverne mulighed for selv at danne sig et overblik over ETF'er.

1.4 Lektionens hovedformål

Eleverne udvikler ved hjælp af et læringsspil en grundlæggende forståelse for ETF'er, deres muligheder og risici samt betydningen af langsigtede investeringer. De reflekterer over, hvilken rolle de som fremtidige investorer kan spille i deres egen pensionsopsparing. Lektionen skal nedbryde hængninger over for finansielle emner og skabe motivation for selvstændig handling i finansielle spørgsmål.

1.5 Ønskede og fremmeværdige kompetencer og læringsmål

Faglig kompetence:

Eleverne ...

- forklarer, hvordan ETF'er fungerer, og deres grundlæggende investeringsprincipper. (FK1)
- skelner mellem muligheder og risici ved forskellige pengeinvesteringer. (FK2)
- forstår processen for åbning af en depotkonto og grundlæggende købs-/salgsprocesser. (FK3)

Social kompetence:

Eleverne ...

- arbejder samarbejdsvilligt i simulationsspillet og rådgiver hinanden. (SozK1)
- tager ansvar for gruppebeslutninger i forbindelse med den simulerede investering. (SozK2)

Metodekompetence:

Eleverne ...

- udleder informationer fra film og præsentation og strukturerer disse. (MK1)
- anvender beslutningsstrategier i praksis inden for et planspil. (MK2)

Selvkompetence:

Eleverne ...

- reflekterer over deres egen investeringsadfærd og deres læringsfremskridt. (SEK1)
- forholder sig til deres fremtidige økonomiske mål. (SEK2)

2. Begrundelser

2.1 Beskrivelse af læringsgruppen

Undervisningen finder sted i en underklasse for landbrugsmaskinmekatroniker*e og i en mellemklasse for bilmekaniker*e med elever fra 16 år. Grupperne omfatter i alt ca. 31 elever med heterogene forkundskaber om investering og finansielle emner. Nogle har erfaring med bijob eller private opsparingsformer, andre har næsten ingen erfaring. De heterogene læringsforudsætninger kræver differentierede og motiverende metoder såsom film, præsentationer og planspil. Den sociale blanding af grupperne foretages af læreren for at undgå udstødelse og kombinere elever med højere og lavere præstationer.

2.2 Didaktiske begrundelser og beslutninger

Eleverne skal opleve de abstrakte emner investering og pensionsopsparing på en praksisnær måde. Eksemplariteten (jf. Klafki, 1970) sikres ved at kombinere teoretiske grundlag og et planspil: Eleverne oplever direkte, hvordan investeringsbeslutninger påvirker muligheder og risici. Relevansen for nutiden og fremtiden er stor, da grundlæggende finansiell viden er direkte relevant for elevernes egen livsplanlægning. I løbet af undervisningstimen lærer eleverne om institutionelle processer, terminologi og beslutningsprocesser inden for ETF'er.

2.3 Metodiske begrundelser og beslutninger

Undervisningstimen kombinerer forskellige metodiske tilgange:

- **Indledning:** Aktivisering af forudgående viden gennem filmen "Hvad er ETF'er?"
- **Udarbejdelse I:** Præsentation af ETF'ers funktionsmåde, muligheder og risici
- **Udarbejdelse II:** Simuleringsspil "ETF-beslutningsudfordring" i grupper, rollespilssimulation
- **Sikring:** Evaluering af resultaterne og overførsel til reelle investeringsbeslutninger
- **Refleksion:** Diskussion og refleksionsterning til egen finansplanlægning

Differentieringen inden for grupperne og den klare strukturering af opgaverne sikrer, at alle elever deltager aktivt og udvikler en første grundlæggende forståelse. Den didaktiske reserve består i, at eleverne overvejer, i hvilke andre livsområder langsigtede økonomiske beslutninger er relevante.

3. Timeskema

Fase (tid)	Lærings- og undervisningsaktiviteter	Social form	Medier/materialer	Læringsmål
Overgang (2 min)	Velkomst, forklaring af timens forløb	LV	Præsentation	Orientering
Introduktion (5 min)	Kortfilm "Hvad er ETF'er?"	Plenum	Film	Aktivér forudgående viden, vækk interesse
Udarbejdelse I (15 min)	Præsentation: Funktionsmåde, muligheder, risici	Plenum / Noter	PowerPoint	FK1, FK2, MK1
Udarbejdelse II (25 min)	Simulationsspil "ETF-beslutningsudfordring": køb/salg, diversificering, risikoprofiler	Gruppearbejde	Spilmateriale	FK3, SozK1, MK2
Sikring (20 min)	Diskussion af spillet resultater, overførsel til reelle finansielle beslutninger	Plenum	Smartboard	FK2, FK3, SozK2
Refleksion (10 min)	Vejledende spørgsmål: "Ville I investere? Hvorfor?"	Plenum	Refleksionsterning	SEK1, SEK2
Afslutning (3 min)	Udsigter til langsigtet formueplanlægning	LV	Præsentation	Orientering, motivation

Didaktisk reserve: Diskussion om, i hvilke andre livsområder investeringsbeslutninger kan være relevante.

Planlægning af materiale og forløb: ETF'er forklaret på en enkel måde (90 minutter)

Fase 1: Overgang / velkomst (2 min)

Mål: Orientering af eleverne om forløbet og målene for timen

Materialer

- Folie: "Timeroversigt: ETF'er forklaret på en enkel måde"
- Tavle / whiteboard

Forløb

1. Læreren byder eleverne velkommen.
2. Kort forklaring af læringsmålene: "I dag lærer vi, hvordan ETF'er fungerer, hvilke muligheder og risici de har, og hvordan man træffer beslutninger om investeringer."
3. Henvisning til forløbet: Film → Præsentation → Simuleringsspil → Refleksion.

Fase 2: Introduktion / kortfilm (5 min)

Mål: Aktivisering af forudgående viden, motivation, vække interesse

Materialer:

- Kortfilm "Hvad er ETF'er?" (3-5 minutter)
- Beamer / højttaler

Forløb:

1. Vis filmen.
2. Indhent de første tilbagemeldinger fra eleverne: "Hvad har I forstået? Hvilke begreber er nye for jer?"

Bemærk: Læreren noterer nøgleord på tavlen/smartboardet.

Fase 3: Udarbejdelse I / Præsentation (15 min)

Mål: Opbygge faglig kompetence – ETF'ers funktionsmåde, muligheder og risici

Materialer:

- PowerPoint-slides:
 1. Grundlæggende om ETF'er: Definition, indeksbinding
 2. Fordele: Diversificering, omkostninger, gennemsigtighed
 3. Risici: Markedsudsving, manglende garantier
 4. Procedure Åbn depot / køb ETF

Forløb:

1. Vis præsentationen, lad eleverne tage noter (tabel/noter).
2. Indsæt korte spørgsmål: "Hvorfor kan diversificering reducere risikoen?"

Læringsmål: FK1, FK2, MK1

Fase 4: Udarbejdelse II / Simuleringsspil "ETF-beslutningsudfordring" (25 min)

Mål: Styrke metodiske og sociale kompetencer, praktisk anvendelse

Materialer:

- Spillekort: ETF-optioner med risikoprofiler (f.eks. aktie-ETF, obligations-ETF, blandede fonde)
- Startkapitalkort til hver gruppe (fiktive penge)
- Terninger til tilfældige effekter (markedsudsving)
- Regneark: Oversigt over køb/salg

Forløb:

1. Dann grupper (3–4 elever pr. gruppe, fastlagt af LK).
2. Hver gruppe får startkapital og spillekort.
3. Forløb:
 - Runde 1: Træf købsbeslutning
 - Runde 2: Terningekast (markedet ændrer ETF-værdien)
 - Runde 3: Salg / justering af strategien
4. Læreren hjælper med spørgsmål, holder øje med risikovurdering og samarbejde.

Læringsmål: FK3, SozK1, MK2

Fase 5: Sikring/evaluering af planspil (20 min)

Mål: Overførsel til reelle finansielle beslutninger, refleksion

Materialer:

- Smartboard / tavle til sammenfatning
- Gruppernes resultater (gevinst/tab, risikoprofil)

Forløb

1. Hver gruppe præsenterer kort sine beslutninger.
2. Diskussion
 - Hvilken strategi var succesfuld?
 - Hvilke risici blev undervurderet?

- Overførsel til det virkelige liv: Hvordan ville I investere på lang sigt?

Læringsmål: FK2, FK3, SozK2

Fase 6: Refleksion (10 min)

Mål: Fremme selvkompetence, reflektere over egen holdning til investering

Materialer:

- Refleksionsterning med ledende spørgsmål:
 1. Hvad har jeg lært i dag?
 2. Hvilke beslutninger i planspillet var gode/dårlige?
 3. Ville jeg investere i ETF'er? Hvorfor?
 4. Hvilke langsigtede fordele ser jeg for min fremtid?
- Papir / kuglepenne

Forløb:

1. Eleverne reflekterer individuelt og udveksler derefter deres tanker i plenum.
2. Læreren leder diskussionen og supplerer med vigtige aspekter.

Læringsmål: SEK1, SEK2

Fase 7: Afslutning / udsigter (3 min)

Mål: Orientering, motivation til næste time

Forløb:

1. Læreren opsummerer de vigtigste punkter:
 - ETF'er som redskab til langsigtet formueopbygning
 - Genkende muligheder og risici
2. Udsigter: Næste lektion uddyber planspil og strategiudvikling.

Didaktisk reserve: Diskussion om yderligere anvendelsesområder: Ejendomsfonde, pensionsprodukter, bæredygtige ETF'er.